

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 listopada 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., na podstawie art. 12, 14 i 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.), odmówił J. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21 października 2020 roku wnioskodawczyni nie została uznana za niezdolną do pracy, brak jest zatem podstaw do przyznania prawa do renty. Organ rentowy podkreślił jednocześnie, iż wnioskodawczyni posiada wymagane okresy ubezpieczeniowe (decyzja k. 10 akt ZUS).

Od decyzji ZUS odwołanie złożyła wnioskodawczyni, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do renty. W uzasadnieniu odwołania podniósł, iż nie zgadza się z orzeczeniem komisji lekarskiej, która błędnie oceniła stan zdrowia uprawnionej (odwołanie k. 3-5).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując argumenty tożsame jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podniósł, iż odwołanie nie zawiera nowych okoliczności mających wpływ na zaskarżoną decyzję. Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni złożyła także odwołanie od decyzji dnia 18 listopada 2018 roku odmawiającej jej prawa do renty. Sąd Okręgowy, wyrokiem z dnia 16 września 2019 roku, w sprawie VIII U 2552/18, zmienił zaskarżoną decyzję przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, okresowo od 1 września 2018 roku do 30 września 2020 roku. Po rozpatrzeniu apelacji Sąd Apelacyjny, wyrokiem z 15 września 2020 roku, w sprawie III AUa 1158/19, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania (odpowiedź na odwołanie k.8).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. urodziła się (...). Jest z zawodu szwaczką. Prowadziła też własną działalność gospodarczą – sklep spożywczo – chemiczny (okoliczności bezsporne).

W dniu 6 sierpnia 2020 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek k. 1 – 3 akta ZUS).

W opinii Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 18 września 2020 roku rozpoznano u wnioskodawczyni: stan po operacji dyskopatii L4-S1 z zespołem bólowym, łuszczycowe zapalenie skóry z zespołem bólowym wielostawowym bez istotnego sprawności ruchowej, zwyrodnienie drobnych stawów rąk, dyskopatie szyjną i lędźwiową bez objawów korzeniowych, stan po artroskopii lewego stawu kolanowego, stan po operacji cieśni nerwu łokciowego lewego, po operacji łokcia tenisisty po stronie lewej. Mając na uwadze powyższe, Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, że brak jest podstaw do orzeczenia długotrwałej niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy rentowej (opinia lekarska k. 30 dokumentacji medycznej, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k.7 akt ZUS).

W wyniku złożonego przez wnioskodawczynię sprzeciwu z dnia 2 października 2020 roku, sprawę rozpoznała Komisja Lekarska ZUS, która w orzeczeniu z dnia 21 października 2020 roku potwierdziła rozpoznanie oraz również nie uznała jej za osobę niezdolną do pracy (sprzeciw k. 32 dokumentacji medycznej, orzeczenie Komisji Lekarskiej k.8 i opinia lekarska k. 24-35 dokumentacji medycznej).

Wnioskodawczyni posiada wymagane okresy ubezpieczeniowe (okoliczność bezsporna).

U ubezpieczonej stwierdzono zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne odcinka szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa, przebytą operację dyskopatii L5-S1 ze stabilizacją międzywyrostkową L4/L5, przebyte zabiegi operacyjne na lewej kończynie górnej a także łuszczycowe zapalenie stawów (opinia biegłego sądowego lekarza neurologa J. B. k. 26-28, opinia biegłego sądowego lekarza ortopedy P. S. k.35-37 i opinia uzupełniająca k.62-63).

Wnioskodawczyni od wielu lat odczuwa bóle odcinka szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa, ma drętwienie rąk i sztywnienie lewej strony. Skarży się także na zawroty głowy. Żeby uznać odwołującą za osobę niezdolną do pracy trzeba stwierdzić znaczny stopień naruszenie sprawności organizmu w przebiegu chorób ubezpieczonej. Stwierdzone osłabienie czucia na lewych kończynach nie jest równoznaczne ze znacznym naruszeniem sprawności organizmu. Wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej (opinia biegłego sądowego lekarza neurologa J. B. k. 26-28, opinia uzupełniająca k.65).

Odwołująca cierpi na łuszczycowe zapalenie stawów. Zgłaszane przez nią dolegliwości nie ograniczają sprawności wnioskodawczyni w takim stopniu, że mogą być powodem długotrwałej niezdolności do pracy (opinia biegłego sądowego lekarza reumatologa dr M. W. k.98).

Przy ustalaniu stanu faktycznego sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy bowiem dowód ten był zbędny dla rozstrzygnięcia sporu. Opinia taka może być potrzebna w przypadku istnienia rozbieżnych opinii biegłych schorzeń podstawowych i służy rozwianiu wątpliwości celem jednoznacznego stwierdzenia zdolności do pracy. W niniejszej sprawie konieczności takiej nie było bowiem wszyscy biegli, specjalności związanych z podstawowymi chorobami odwołującej byli zgodni co do braku niezdolności do pracy. Jednocześnie po złożeniu zastrzeżeń do wydanych opinii biegli wydali opinie uzupełniające – odpowiadając na zgłoszone przez pełnomocnika wnioskodawczyni wątpliwości.

Podkreślić należy, iż w ocenie Sądu opinie wszystkich biegłych są w pełni wiarygodne. Zostały sporządzone przez biegłych o specjalnościach właściwych z punktu widzenia schorzeń wnioskodawczyni. Wyżej wskazani biegli zapoznali się z całą przedłożoną dokumentacją lekarską z przebiegu chorób i leczenia wnioskodawczyni i na podstawie tej dokumentacji oraz badania bezpośredniego wydali opinie, które są wewnętrznie spójne, logiczne i kompletne. Opinie w sposób jednoznaczny i przejrzysty obrazują stan zdrowia odwołującej i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej kategorycznie rozstrzygają kwestię wpływu stwierdzonych u niej schorzeń na zdolność do pracy, przy uwzględnieniu kwalifikacji zawodowych wnioskodawczyni.

W tym miejscu należy zauważyć, iż w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że potrzeba powołania innego (kolejnego) biegłego (biegłych) powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej (złożonych) opinii. Jeżeli więc opinia biegłego jest przekonująca i zupełna dla sądu, który swoje stanowisko w tym względzie uzasadnił, to fakt, iż opinia taka jest niepełna dla stron procesowych, nie jest przesłanką dopuszczenia w sprawie kolejnej opinii (zob. wyrok SN z 6.05.2009 r., II CSK 642/08, L., postanowienie SN z 6.06.2012 r., I UK 113/12, L.). Dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, nie mogą więc tutaj mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych opinii biegłych w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony (zob. wyrok SN z 15.02.1974 r. II CR 817/73, LEX nr 7404), co potwierdza również późniejsze orzecznictwo (zob. wyrok SN z 6.05.2009 r., II CSK 642/08 LEX nr 511998, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 25.06.2009 r. V Ca 139/09 LEX nr 551993, postanowienie SN z 19.08.2009 r., III CSK 7/09 LEX 533130, wyrok SN z 16.09.2009r., I PK 79/09 LEX nr 5543670, wyrok SN z 30.05.2007 r., IV CSK 41/07 LEX nr 346211). Ponadto w orzecznictwie podkreśla się także, że o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość, w przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania, co powinno skutkować jego pominięciem (art. 217 § 2 k.p.c.) – (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5.06.2002 r., III AUa 811/02 opubl. OSA 2003/9/35).

Sąd nie uwzględnił także wniosku pełnomocnika wnioskodawczyni o przesłuchanie odwołującej w charakterze strony celem wykazania stanu jego zdrowia, bowiem ta okoliczność wymaga dowodów w postaci opinii profesjonalistów, czyli biegłych sądowych. Wymagana jest w tym zakresie wiedza specjalistyczna. Tylko takie dowody mogą stanowić kanwę ustaleń sądu dotyczących stanu zdrowia. Przesłuchanie strony czy świadków w tym zakresie jest niecelowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 57 pkt. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 53) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Na mocy art. 57a ust. 1 pkt 5 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

2. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W oparciu o art. 12 ust. 1 wskazanej ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest zaś osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (ust. 2), a częściowo niezdolną do pracy - osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3)

Na mocy art. 13 ust. 1 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;

2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Wskazane w cyt. przepisie art. 57 warunki muszą być spełnione kumulatywnie. Brak choćby jednego z nich powoduje brak prawa do świadczenia.

Istotne problemy praktyczne wiążą się z wyjaśnieniem pojęcia "pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji". Warto w tym miejscu nadmienić, że w doktrynie wyróżnia się kwalifikacje w ujęciu formalnym (odzwierciedlające zakres i rodzaj przygotowania zawodowego; udokumentowane świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami) oraz

kwalifikacje rzeczywiste, tj. wiedzę i umiejętności faktyczne (U. J., Zmiana..., s. 153-154; teźże, Niezdolność..., s. 14; teźże, Kwalifikacje...).

Innymi słowy, o poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje nie tylko wykształcenie, lecz także uzyskana poprzez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy - także pracy fizycznej. Niższy będzie zatem poziom kwalifikacji osoby wykonującej proste prace fizyczne, niewymagające przyuczenia zawodowego niż poziom kwalifikacji osoby wykonującej prace wymagające określonych specjalistycznych umiejętności nabywanych na podstawie przygotowania zawodowego (zob. wyrok SN z dnia 3 lipca 2012 r., II UK 321/11, LEX nr 1265565). Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" było także przedmiotem wypowiedzi SN w wyrokach: z dnia 20 grudnia 2011 r., I UK 158/11, LEX nr 1129320; z dnia 20 grudnia 2011 r., I UK 175/11, LEX nr 1129321 i z dnia 28 września 2011 r., I UK 36/11, LEX nr 1102992.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie, a oparty na wiarygodnych i przyjętych przez Sąd opiniach biegłych sądowych lekarzy specjalistów z dziedzin schorzeń, na które powołuje się wnioskodawczyni, wykazuje jednoznacznie, że na dzień wydania spornej decyzji nie była niezdolna do pracy.

Sąd w pełni uznał wartość dowodową opinii biegłych sądowych, na podstawie których ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu złożone do sprawy opinie, nie zawierają żadnych braków i ostatecznie wyjaśniły wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Biegli szczegółowo i w sposób pełny określili schorzenia występujące u badanej oraz ocenili ich znaczenie dla jej zdolności do pracy.

Materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, iż wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

W konsekwencji w sprawie niniejszej ostatecznie nie pojawiły się kontrargumenty, które mogłyby budzić wątpliwość Sądu, co do jednoznaczności opinii biegłych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k. p. c. oddalił odwołanie.

Jednocześnie na mocy art. 98 kpc odmówił zwrotu poniesionych przez wnioskodawczynię wydatków związanych z podróżami na badania do biegłych sądowych.

Na mocy art. 91 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1125). w wypadku gdy obowiązujące przepisy przewidują przyznanie stronie należności w związku z jej udziałem w postępowaniu sądowym, należności te przyznaje się stronie w wysokości przewidzianej dla świadków.

Zgodnie zaś z art. 85 ust. 1 świadczeniowi przysługuje zwrot kosztów podróży - z miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności sądowej na wezwanie sądu - w wysokości rzeczywiście poniesionych, racjonalnych i celowych kosztów przejazdu własnym samochodem lub innym odpowiednim środkiem transportu.

Wskazać w tym miejscu należy, iż chociaż ubezpieczona złożyła kilka takich wniosków, jedynie raz, w odpowiedzi na zobowiązanie sądu wskazała kwotę, o zwrot której wnosi. Jednocześnie jednak we wniosku wskazała, iż samochód, którym przyjechała na badanie nie należy do niej. W związku z tym sąd wezwał ją do wykazania, iż rzeczywiście poniosła koszty dojazdu – zapłaciła za ten dojazd i w jakiej kwocie. Odwołująca okoliczności tej jednak nie wykazała. Wobec powyższego sąd odmówił jej zwrotu wnioskowanej kwoty.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni-PI.

24 XI 2022 roku.